

"וַיָּגֵעַ וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה וְקָן וַיִּשְׁבַּע וַיֹּאסֶף אֶל עַמּוּי".
[בראשית כה, ח]

מהי שיבה טובה ?

מקובל להסביר ששיבה טובה היינו פטירה בגיל מופלג.

אמנם אברהם חי 175 שנה, אך לא הגיעו ימיו לימי אבותיו, שהרי תרח אביו מת בגיל 205. מצד שני, עדיין נחשב לאברהם לאריכות ימים, שהרי אברהם חי בתקופה של ירידת הדורות מבחינת תוחלת החיים, ואכן מיד אחריו יורדת תוחלת החיים בעשרות שנים. אם כן, באופן יחסי זכה אברהם אבינו לאריכות ימים ושנים. בפרט אדם יקר כאברהם שניצל את כל חייו.

חשוב לציין שכבר בברית בין הבתרים הבטיח ה' לאברהם **"וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשִׁיבָה טוֹבָה"** [בראשית טו, טו], אלא שנדרש לבאר מהי אותה שיבה טובה?

חז"ל מלמדים אותנו ששיבה טובה מתייחסת בעיקר לאיכות החיים, ולא רק לאורך השנים.

רש"י הביא בשם חז"ל, **"תקבר בשיבה טובה - בשרו שיעשה ישמעאל תשובה בימיו ולא יצא עשו לתרבות רעה בימיו"**, ולפיכך מת חמש שנים קודם זמנו וביום מרד עשו".

ומצינו פירושים נוספים בענין...

הרשב"ם הסביר שכיון שה' בישר לאברהם אבינו על שעבוד מצרים, היה מן הצורך לבשר לו **"שלא יארע העינוי בימיו"**.

הרד"ק ביאר **"בשיבה טובה - שראה לו בנים ובני בנים, והיה בטובה ובכבוד כל ימי חייו"**.

רבינו מיוחס מבאר **"בלא יגון וצרה"**. בספר העמק דבר הרחיב **"בשיבה טובה. שמח ועלז מאשר ורואה עולמו בחייו"**, משא"כ יצחק אף על גב שגם הוא בא אל אבותיו בשלום ולא שמע קול נוגש, **אבל לא מת בשיבה טובה כי כהו עיניו, וגם ראה בצרת יעקב באבדן יוסף"**.

ובכל זאת מצינו התייחסות לשיבה טובה כאריכות ימים, כמאמר חז"ל [בראשית רבה סב, ב] **"בשיבה טובה, אר"ל ג' הם שנאמר בהם שיבה, אברהם ושוה לו, דוד ושוה לו, גדעון ולא שוה לו, למה (שופטים ח) ויעש אותו גדעון לאפוד לעבודת כוכבים"**.

זאת אומרת יתכן שאדם מגיע לגיל זקנה מופלג, אך לא זוכה ליהנות מחייו. זכו אברהם אבינו ודוד המלך. כך נאמר על דוד [דברי הימים א כט, ח] **"וַיָּמָת בְּשִׁיבָה טוֹבָה שְׁבַע יָמִים עֶשְׂרִי וְכָבוֹד וַיִּקְלָף שְׁלֹמֹה בְּנֵי תַחְתָּיו"**. הרבה היו רוצים לזכות לשיבה טובה מעין זו.

אנו מתפללים לה' שזוכה לחיים טובים ומתוקנים, חיים של אושר וברכה. חיים של תורה, ללמוד וללמד, וזוכה לקיים את כל מצוות ה' בשמחה ובטוב לבב. שנשמח את ה'.

שאלת וייז

מבחן אינטליגנציה...

בואו נראה מי עלה על תוכן המאמר רק מתוך הכותרת?

האמת זה לא פיר, יושב אדם עם מוח קודח, מקשר בראש שלו ענינים, או ממציא הקשרים, ואין שום הכרח שגם אחרים יקשרו כמוך, אז תירגע לא אינטליגנציה ולא...

בקיצור...

אנחנו אוהבים לסמוך על עצמנו, אך כנראה הבנו שבתחום אחד לפחות אנחנו שואלים אחרים.

לצערנו הגזמנו קצת, ובימינו יש המרבים לשאול את המחשב (אי, אי). יש שהגזימו לגמרי, וכל שאלה או הדרכה בחיים, מעניני פרנסה, זוגיות, מגורים ושאר דברים חשובים, הם מפנים לבינה המלאכותית של המתכנתים (סליחה, של המחשב), וחבל...

נחזור לענין... כולנו שואלים את הווייז כיצד להגיע ליעד המבוקש. זה ממש עוזר, אנחנו לא יודעים איך להגיע למקום מסוים וזה מכוון. גם אם אנו יודעים בערך, זה מכוון אותנו במדויק, וגם אם יש כמה דרכים זה בוחר לנו את הדרך הטובה ביותר עבורנו, ע"פ הצרכים שלנו.

ואם נחשוב לעומק, נוכל לקבל מזה חיזוק גדול לגבי דבר הרבה יותר חשוב...

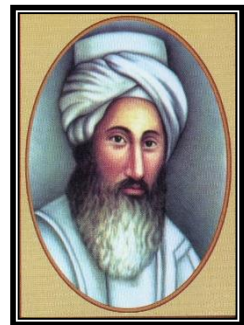
שאלת רב

לא תמיד מבינים, לא תמיד יודעים הכל. סמוך על המומחים, שרואים מלמעלה, יש להם את כל הנתונים בראש, והם לא נוגעים בדבר.

כדאי, זה נכון, זה חכם, וזה מאוד מועיל.

הרב ידריך אותך הרבה יותר טוב מהווייז, כי הוא ידריך אותך בדרך האמת, הוא יכוון את צעדיך בשבילי החיים, ולא רק בכבישי הארץ (הרי ברור שאתה לא יוצא לחייל, ולכן לא צריך להאריך בזה...).

יהי רצון שה' יתקננו בעצה טובה מלפניו, שנעשה רצונו כרצונו.

ילקוט יוסף

סימן שמ - דין כותב בשבת

ט. כבר ביארנו לעיל, שבמקום צורך מותר להשתמש בשבת במז-חום העשוי כרצועת סרט, ואם יש לחולה חום, נראות אותיות, וכשמסירים אותו מעל מצח החולה, האותיות נעלמות כלעומת שבאו, ואין בזה לא משום כותב ולא משום מוחק.

י. הנועל מנעלים שבסוליה שלהם חקוקים אותיות וצורות בולטות, או צורת הסמל המסחרי, ובדרך הילוכו על אדמת החול, או השלג, נחרטים האותיות והצורות בקרקע, ונראין לעין, יש להתיר ללכת במנעלים אלה בשבת, ואין בזה משום כותב בשבת, כיון שהוא דבר שאינו מתכוין. ואפילו אם הוא פסיק רישיה,

הואיל ואינו כותב אלא ברגליו דרך הילוכו, וגם אין הכתיבה מתקיימת, הוי פסיק רישיה דלא ניחא ליה בתרי דרבנן, הילכך מותר.

יא. מנעול מספרים הבנוי באופן שעל ידי כיוון נכון של הגלגלים לספרות מסוימות ניתן לפתוח את המנעול, מותר להשתמש בו בשבת, ואין בזה חשש כותב.

יב. הכותב בשבת על נייר כשיש מתחתיו נייר קופי, ובשעת הכתיבה נחקקות האותיות גם בנייר שמתחת לקופי, יש אומרים שחייב מן התורה משום כותב גם על מה שנכתב על ידי הנייר קופי. ויש אומרים שעל הנייר התחתון אינו עובר אלא מדרבנן, כיון שאינו רק גרמא.

יג. אסור לדבר בשבת כנגד מכונת טייפ באופן שקולו נקלט, אף אם הדליקו את הטייפ מערב שבת, או שהופעל על ידי שעון שבת, שאף שאין לאסור בזה משום רושם אפילו מדרבנן, וכן אין לאסור בזה משום מכה בפטיש, מכל מקום יש בזה איסורים אחרים, כגון מוליד קול, ועוד.

יד. הדבר פשוט שאסור לצלם בשבת במצלמה, שמלבד איסור הבערה של מעגל חשמל והבזק האור, יש אומרים שחייב גם משום כותב. [ועוד, שבכל הפעלת כח חשמלי גם כזה המגיע מבטרייה, גורם להוצאת ניצוץ הפורח באויר, והוצאת ניצוץ כזה אסורה על כל פנים מדרבנן]. וכן אסור לצלם במכונת צילום בשבת.

אולם מצלמות שהוצבו ברחובות על מנת לאבטח את העוברים ושבים מפני מפגעים, והמצלמה פועלת באופן אוטומטי לצלם את מה שנראה ברחוב כל שעות היממה, מותר ללכת באותם רחובות בשבת, אחר שההולך שם אינו מתכוין להצטלם כלל, ואף שהוא פסיק רישיה, מכל מקום הרי אין בדבר מלאכה דאורייתא, וגם לא איכפת ליה מהצילום, לפיכך יש להתיר.